

УКРАЇНСЬКИЙ ІНФОРМАЦІЙНИЙ РЕСУРС: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

ГОРОВЕЦЬКА Юлія Сергіївна,

магістр,

Інституту міжнародних відносин Національного авіаційного університету

Стаття присвячена опису сучасного стану інформаційного ресурсу України, зпрогнозовані три сценарії майбутнього розвитку українського інформаційного ресурсу та інформаційної політики в залежності від можливого цивілізаційного вибору українського суспільства.

Ключові слова: інформаційний ресурс, інформаційна політика, інформаційне поле країни, інформаційне суспільство, інформаційні відносини, інформаційний суверенітет, інформаційна війна, інформаційний продукт.

Сучасний стан інформаційного ресурсу України

В українському законодавстві поняття інформаційний ресурс визначається як сукупність документів у інформаційних системах (бібліотеках, архівах, банках даних тощо) [1].

Поняття інформаційного ресурсу та опис сучасного стану зустрічається в нормативних документах України. Зокрема, в Законі України «Про національну програму інформатизації». Дослідженням інформаційного ресурсу нашої держави займався провідний аналітичний центр імені Разумкова, також цієї проблематики у своїх наукових працях торкалися українські дослідники Л. Губерський та Є. Камінський. Але загалом український інформаційний ресурс є недостатньо дослідженою темою і першою причиною цього є його не сформованість у внутрішньому інформаційному полі.

Слід визнати, що політична еліта в Україні вже оцінила належним чином важливість інформаційного середовища для розвитку суспільства та для конкурентоспроможного існування країни на міжнародній арені. Відповідно була створена законодавча база, що регулює інформаційні відносини в країні та за її межами. Хоча наразі, серед науковців та політиків виникають суперечності з приводу законодавчого забезпечення інформаційних відносин. Одні представники вважають, що в Україні вже достатньо відповідних законів для поступового формування інформаційного суспільства. Інші наголошують на необхідності значного вдосконалення існуючого законодавства з інформаційних відносин, вказують на його невідповідність багатьом міжнародним стандартам.

Міжнародні органи теж виявляють цікавість до стану інформаційної політики, зокрема інформаційного ресурсу України. Протягом 1999 – 2005 рр. за участю спостерігачів моніторингового комітету ради Європи із забезпечення прав людини було проведено парламентські слухання “Проблеми інформаційної діяльності, свободи слова, дотримання законності та інформаційної безпеки України”, “Перспективи розвитку інформаційного суспільства в Україні” тощо.

Українські журналісти не раз нарікали на існування цензури, навіть проводилися акції протесту проти цензури та відбулося декілька скандалів на телебаченні. Але з іншого боку, можна стверджувати, що уряд сприяє формуванню інформаційного продукту України, хоча й контрольованому. Таким чином буде наповнюватися національний інформаційний ресурс України. Діючий уряд зголосився взятися за створення Національної електронної бібліотеки, яка має бути долучена до загальноєвропейської мережі, але створюватися у партнерстві з Російською Федерацією. Цей проект має загальнонаціональне значення і об'єднає освітні, наукові, університетські, музейні ресурси України та Росії в електронному вигляді.

Зазнала Україна й досвіду інформаційних воєн. Деякі фахівці називають «газовий» конфлікт з Росією інформаційною війною проти України, яку вона, начебто, програла. Інформаційний аспект тут вбачають у звинуваченнях України Росією в провокації «газового» конфлікту через несплату за паливо та його крадіжку. Неменша війна охопила й кінематограф, де російський продукт виставляє українців як розбійників-недотеп, готових продати все найдорожче заради власного благополуччя. Цим атакам український інформаційний ресурс ще не може гідно протистояти, а головна його проблема – брак кваліфікованих кадрів та фінансування.

Можливі сценарії розвитку інформаційної політики та інформаційного ресурсу в Україні

Можливі сценарії розвитку інформаційної політики України обмежені терміном до 2020 року. В даному випадку може бути три сценарії інформаційної політики України. Перший – більшість українського суспільства визнає свою приналежність до західно-європейської спільноти, тоді головною метою держави залишиться інтеграція до Європейського Союзу. Другий – суспільство прагне

побудувати власну сильну незалежну країну. І третій вибір полягає в приналежності до православно-російської цивілізації.

Сценарій 1.

Розглянемо сценарій західно-християнського вибору.

В даному випадку законодавство України в сфері інформаційних відносин буде майже адаптоване до відповідного законодавства Європейського Союзу. Україна входить до мережі європейських телекомунікаційних систем. Українські громадяни мають доступ до загальноєвропейського інформаційного ресурсу, до якого свій інформаційний вклад вносить і Україна. Наявна достатня кількість представництв іноземних ЗМІ в Україні та українських в країнах ЄС та світі. Україна вибудовує інформаційну політику у відповідності зі стандартами ЄС, свободою слова та правами особистості. Україна створює власні телеканали та радіостанції, друковані ЗМІ світового поширення.

Сценарій 2.

В даному сценарії законодавство з інформаційної сфери буде орієнтоване переважно на українські реалії, на другий план відійдуть норми міжнародного законодавства в інформаційній сфері. Україна відкриватиме більше кореспондентських пунктів в країнах ЄС. Аналогічно збільшиться кількість кореспондентських пунктів країн ЄС в Україні, але їх дія може бути певним чином законодавством України відповідно до національних інтересів держави. Як наслідок, в інформаційному просторі Європейського Союзу все більше буде з'являтися інформація про Україну. З'являються спільні бази даних та електронні бібліотеки з іншими країнами, переважно з ЄС.

Сценарій 3.

Суспільство України робить православно-російський цивілізаційний вибір, свою увагу та зв'язки направлені переважно на Росію та Білорусію. В Україні згортаються євроінтеграційні програми, зокрема, програми зближення інформаційних просторів та ресурсів. В інформаційному просторі України циркулює значна кількість російського інформаційного продукту. Відбувається злиття інформаційних просторів України, Росії та Білорусії. Наявна велика кількість спільних баз даних. Імідж України в ЄС зберігає незмінні позиції з сьогодення часу.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Закон України «Про національну програму інформатизації» N 74/98-ВР від 04.02.98 р.
2. Закон України «Про Державний бюджет України на 2010 рік»
3. Губерській Л. В., Камінський Є. Є., Макаренко Є. А. та ін. Інформаційна політика України. – К.: Інститут міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка, 2008.
4. Державна інформаційна політика у сфері європейської і євроатлантичної інтеграції // Національна безпека і оборона. – 2008. – №1. – 60с.
5. Рибачук Ю. Янукович вступає в оцифрований російський світ // Коментарі. – 2010. – № 22 (11 червня). – С. 18.
6. Інформаційна війна проти України. Поле битви – кінематограф // <http://h.ua/story/202665/>
7. Зерненська О. Глобальні супутникові новинні мережі на початку XXI ст. // <http://ournlib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=1821>
8. Герман А. Вслед за Тойнби // <http://www.zn.ua/1000/1550/69055/>

Горовецкая Ю. С. Информационный ресурс Украины: современное состояние и перспективы развития / Институт международных отношений Национального авиационного университета.

Статья посвящена описанию состояния современного информационного ресурса Украины, в том числе, анализу законодательства в сфере информационных отношений. Спрогнозированы три возможных сценария дальнейшего развития украинского информационного ресурса и информационной политики в зависимости от цивилизационного выбора украинского общества.

Ключевые слова: *информационный ресурс, информационная политика, информационное поле страны, информационное общество, информационные отношения, информационный суверенитет, информационная война, информационный продукт.*

Gorovetska J. S. Information resource of Ukraine: current state and development prospects / Institute of International Relations of National Aviation University.

The article describes the current state of the information resource of Ukraine, including analysis of legislation in the sphere of information relations. There were predicted three possible scenarios for the further development of the Ukrainian information resource and information policy, depending on the civilized choice of the Ukrainian society.

Key words: *information resources, information policy, information field of the country, the information society, information relations, information sovereignty, information war, information product.*